

گزارش دومین روز همایش دوسالانه ادبیات کودک و مطالعات کودکی با عنوان "ادبیات کودک و دیگری" (۹۷/۸/۳)

قسمت پانزدهم:

(سخنرانی اختتامیه همایش)

حسام سلامت: "باید به جای هویت، از هویت‌یابی سخن بگوییم"

حسام سلامت، دانشجوی دکترای جامعه‌شناسی اقتصادی، با طرح این پرسش که "چه سازوکارهایی در تعریف رابطه من با دیگری وجود دارد؟" گفت من از چهار سازوکار صحبت می‌کنم؛ نخست، سازوکار "دیگری دوستی". در این سازوکار، رابطه من با دیگری به کمترین فاصله می‌رسد. عشق و دوستی دو کنش دیگری دوستی هستند. دوم، سازوکار "دیگربودگی". این سازوکار بر اساس حق قضاوت عمل می‌کند. یعنی تفاوت، حق دیگری است و به مثابه‌یک حق، تثبیت شده است. سوم، سازوکار "دیگری ستیزی". در این سازوکار، من با دیگری رابطه‌ای پرتنش برقرار می‌کنم. دیگری همچون یک غریبه و بیگانه، طرد و به حاشیه رانده. چهارم، سازوکار "دیگری سازی" است، که از طریق انگ‌زنی و برچسب‌زنی انجام می‌شود و دیگری مزاحم تلقی می‌شود.

وی بابیان این‌که "این سازوکارها را نباید در حوزه روابط فردی فهمید و باید در سطوح کلان اجتماعی به آن‌ها نگاه کرد، به نقش بااهمیت نظام آموزش عمومی اشاره کرده و افزود ما نیازمند بازسازی هویتی هستیم؛ زیرا هویت یک مفهوم گشوده است و تام و تمام نیست. هویت مفهومی ذاتی ندارد و در حال شدن است؛ بنابراین، باید به جای هویت از هویت‌یابی سخن بگوییم.

به گفتهٔ حسام سلامت هویت در جریان است و سیالیت دارد و در بین گفتگوی من و دیگری شکل می‌گیرد. این گفتگو از سنخ گفتگو با شخص دیگری از جنس خودم نیست، بلکه طرف گفتگو شدن با کسی است که افق من را می‌گشاید و گسترش می‌دهد.